Dosarul nr. 4r-4010/25 / 4-25032383-02-4r-15102025/

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)

Judecător: Petru Păun

D E C I Z I E

în numele Legii

25 mai 2026 mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru

în componența:

Președintele completului, judecătorul Ion Bulhac

Judecătorii Andrei Mocanu și Vitalie Pîslariuc

a examinat, în ordine de recurs, în lipsa participanților la proces, recursul declarat de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Rîșcani, Nacu Gheorghe împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 23 iulie 2025, pronunțată în cauza contravențională cu privire la comiterea de către Procopii Alexandra a contravenției prevăzută de art. 63 alin. (1) din Codul contravențional,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei

În procedura instanței de fond: 13.03.2025-23.07.2025;

În procedura instanței de recurs: 15.10.2025-25.05.2026.

Procedura de notificare a părților a fost executată.

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar şi a argumentelor prezentate, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă:

1. Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie seria/nr. MAI06 758639 din 05 martie 2025, încheiat de către agentul constatator Nacu Gheorghe, a constatat că, Procopii Alexandra, la 03 martie 2025 ora 10:02, aflându-se în mun. Chişinău, str. Matei Basarab 7/4, bl.4, *****, nu şi-a îndeplinit atribuţiile părinteşti, prin neasigurarea copilului minor *****, a.n. ***** frecventării unei instituţii de învăţământ.

2. În baza art. 395 Cod contravențional, cauza a fost expediată în instanța de judecată

pentru examinare conform competenței.

3. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 23 iulie 2025 s-a declarat nul procesul-verbal cu privire la contravenţie seria/nr. MAI06 758639 din 05.03.2025 încheiat de către agentul constatator Nacu Gheorghe, în privinţa cet. Procopii Alexandra, învinuită în comiterea contravenţiei prevăzute la art. 63 alin. (1) Cod Contravenţional, pe motivul nulităţii absolute a acestuia, cu dispunerea încetării procesului contravenţional.

4. La 05 septembrie 2025 agentul constatator a declarat recurs împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 23 iulie 2025, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii respective și dispunerea remiterii cauzei spre rejudecare în instanța de fond.

5. În motivarea recursului indică, că în acțiunile cet. Procopii Alexandra erau întrunite elementele contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod contravențional, întrucât aceasta nu a întreprins măsurile necesare pentru ca fiul său minor, *****, născut în anul *****, să frecventeze instituția de învățământ.

6. Recurentul apreciază că neasigurarea frecventării școlii de către minor reprezintă o încălcare a obligațiilor parentale și constituie o faptă cu pericol social, care justifică atragerea la răspundere contravențională. Din această perspectivă, susține că instanța de fond a interpretat greșit circumstanțele cauzei și a dispus neîntemeiat încetarea procesului contravențional.

Procedura examinării recursului și motivarea instanței de recurs.

7. Conform art. 465 din Codul contravențional, (1) Hotărîrile judecătoreşti contravenţionale pot fi atacate cu recurs.

8. Conform art. 467 din Codul contravențional, (1) Hotărîrea judecătorească contravenţională poate fi atacată cu recurs de către contravenient, agentul constatator, victimă, procuror, după caz. (2) Recursul poate fi declarat în numele părţilor şi de către apărător, iar în numele contravenientului arestat, şi de către soț/soție.

9. Conform art. 468 din Codul contravențional, (1) Recursul împotriva hotărîrii judecătoreşti contravenţionale se declară în termen de 15 zile de la data pronunțării hotărîrii judecătoreşti sau, pentru părțile care nu au fost prezente la şedința de judecare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiei de pe hotărîrea judecătorească, în condițiile art. 463 alin. (1).

10. Conform art. 470 din Codul contravențional, (2) Instanţa de recurs judecă recursul cu privire la persoana la care se referă declaraţia de recurs şi numai în raport cu calitatea ei în proces. (3) Instanţa de recurs judecă recursul în limitele temeiurilor pentru recurs, avînd dreptul, în afara temeiurilor invocate şi cererilor formulate de recurent, să examineze şi alte temeiuri fără a agrava situaţia contravenientului. (4) Soluţionînd cauza,

instanţa de recurs nu poate crea o situaţie mai gravă persoanei în a cărei favoare a fost declarat recursul.

11. Conform art. 471 din Codul contravențional, (1) Recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezenţa părţilor. (2) Instanţa de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinţei. (3) Dacă consideră cauza de un interes deosebit pentru jurisprudenţă, precum şi la cererea motivată a părţilor, instanţa de recurs poate dispune printr-o încheiere motivată fixarea şedinţei de judecată, cu citarea părţilor pentru prezentare la proces.

12. Colegiul penal, ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar necesita prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziţiei generale din art. 471 alin. (1) din Codul contravenţional, a procedat la examinarea cauzei contravenționale fără prezența părților.

13. *Examinând materialele cauzei contravenționale, în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul urmează a fi admis, cu casarea hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării cauzei în primă instanță, din următoarele considerente.*

14. Verificând legalitatea, obiectivitatea și corectitudinea hotărârii contestate, în raport cu motivele invocate de recurent, Colegiul Penal constată prezența temeiurilor de fapt și de drept, întru casarea acesteia, astfel că la adoptarea soluției instanța de fond nu a ținut cont de rigorile art. 458 alin.(1) din Codul contravențional al Republicii Moldova, care indică că „examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: lit. a) caracterul veridic al contravenției imputate; lit. b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; lit. c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; lit. d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; lit. e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; lit. f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei”.

15. În corespundere cu prevederile art. 440 alin. (1) din Codul contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

16. Conform prevederilor art. 442 alin. (1) din Codul contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

17. Reieșind din normele vizate, dar și analizând circumstanțele cauzei contravenționale, Colegiul Penal remarcă faptul că soluția instanței de fond privind nulitatea procesului verbal cu privire la contravenție, este pripită, în lipsa unei analize certe și clare a legalității întocmirii procesului verbal cu privire la contravenție.

18. Reieșind din materialele cauzei, Colegiul penal reține că potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie seria/nr. MAI06 758639 din 05 martie 2025, încheiat de către agentul constatator Nacu Gheorghe, a constatat că, Procopii Alexandra, la 03 martie 2025 ora 10:02, aflându-se în mun. Chişinău, str. Matei Basarab 7/4, bl.4, *****, nu şi-a îndeplinit atribuţiile părinteşti, prin neasigurarea copilului minor *****, a.n. ***** frecventării unei instituţii de învăţământ.

19. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 23 iulie 2025 s-a declarat nul procesul-verbal cu privire la contravenţie seria/nr. MAI06 758639 din 05.03.2025 încheiat de către agentul constatator Nacu Gheorghe, în privinţa cet. Procopii Alexandra, învinuită în comiterea contravenţiei prevăzute la art. 63 alin. (1) Cod Contravenţional, pe motivul nulităţii absolute a acestuia, cu dispunerea încetării procesului contravenţional.

20. Instanța a reținut, că procesul-verbal seria MAI06 nr. 758639 din 05 martie 2025 nu conținea mențiunile obligatorii prevăzute de art. 443 alin. (1) lit. b) Cod contravențional, și anume calitatea agentului constatator și denumirea autorității din care acesta face parte. S-a apreciat că această omisiune reprezintă o încălcare a unei norme imperative și afectează în mod esențial legalitatea actului procedural. Instanța a mai reținut, că procesul-verbal contravențional trebuie redactat cu respectarea strictă a tuturor cerințelor prevăzute de lege, deoarece acesta constituie actul prin care se individualizează fapta și se identifică făptuitorul.

21. Analizând materialele cauzei, instanța de recurs reține, că hotărârea pronunțată de instanța de fond, prin care s-a declarat nul procesul-verbal este fundamentată pe o interpretare și apreciere eronată a probelor și a normelor legale incidente.

22. Colegiul atestă, că instanța de fond a considerat că procesul-verbal este nul pe motiv că nu ar cuprinde mențiunile referitoare la calitatea agentului constatator și denumirea autorității din care acesta face parte, apreciind această omisiune drept o încălcare esențială a prevederilor art. 443 alin. (1) lit. b) Cod contravențional.

23. Totuși, această concluzie a fost formulată în lipsa unei analize exhaustive a conținutului actului contestat și a materialelor anexate la dosar, precum și fără verificarea efectivă a măsurii în care pretinsa omisiune a afectat în mod real dreptul la apărare al persoanei în privința căreia a fost pornit procesul contravențional.
24. Instanța de fond nu a motivat în mod suficient în ce constă concret afectarea dreptului la apărare al lui Procopii Alexandra și nici nu a indicat în ce mod lipsa acestor mențiuni ar fi făcut imposibilă identificarea agentului constatator sau a autorității competente, în condițiile în care procesul-verbal conține numele agentului constatator, seria și numărul actului, precum și circumstanțele imputate persoanei vizate.
25. Totodată, instanța de fond a omis să examineze cauza sub toate aspectele prevăzute de art. 458 Cod contravențional, limitându-se exclusiv la analiza unor pretinse vicii de formă ale procesului-verbal, fără a verifica fondul acuzației contravenționale și existența sau inexistența elementelor constitutive ale contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod contravențional.
26. În acest context, Colegiul reține că obiectul examinării într-o cauză contravențională nu se reduce exclusiv la verificarea formală a actului procedural, ci presupune și examinarea circumstanțelor de fapt care au determinat întocmirea procesului-verbal, a probelor administrate de agentul constatator și a conduitei persoanei în privința căreia a fost pornit procesul contravențional.
27. De altfel, din materialele cauzei rezultă că agentul constatator a reținut în sarcina lui Procopii Alexandra neîndeplinirea obligațiilor părintești prin neasigurarea frecventării de către minor a unei instituții de învățământ, aspecte care necesitau verificări suplimentare și o analiză amplă din partea instanței de fond, inclusiv prin prisma normelor speciale ce reglementează obligațiile părinților în raport cu instruirea și educația minorilor.
28. Cu toate acestea, instanța de fond nu a analizat probele și explicațiile prezentate de participanții la proces din perspectiva existenței sau inexistenței laturii obiective și subiective a contravenției imputate și nici nu a verificat dacă forma de instruire invocată de persoana în privința căreia a fost pornit procesul contravențional corespunde exigențelor prevăzute de legislația națională în domeniul educației.
29. În acest sens, soluția pronunțată se bazează pe o aplicare strict formalistă a normelor procedurale, fără a ține cont de realitatea faptică a situației, esențială pentru stabilirea vinovăției sau a sancțiunii, fiind ignorat caracterul grav sau ușor al contravenției, evaluarea circumstanțelor în care a fost săvârșită fapta și posibilitatea de a asigura respectarea drepturilor părții sancționate într-un mod echilibrat și proporționat. Această abordare pune în discuție principiul proporționalității și obiectivele legii contravenționale, care vizează nu doar corectitudinea procedurii, dar și restabilirea ordinii sociale într-un mod echitabil.

30. În această ordine de idei, Colegiul reține că, judecătorii trebuie să constate, în fiecare caz particular, dacă lipsa unei mențiuni în procesul-verbal nu poate fi înlăturată decât prin anularea procesului-verbal de constatare a contravenției sau dacă aceasta poate fi acoperită (confirmată) de către instanța de judecată (Hotărârea Curții Constituționale nr. 32 din 29.11.2018, §45).

31. În circumstanțele expuse, Colegiul penal va admite recursul declarat de agentul constatator, va casa integral hotărârea primei instanțe, cu trimite cauza la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

32. În conformitate cu prevederile art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c), 474 Cod Contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E:

Admite recursul declarat de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Rîșcani, Nacu Gheorghe.

Casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 23 iulie 2025 și remite cauza la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecător: Ion Bulhac

Judecător Andrei Mocanu

Judecător Vitalie Pîslariuc